

'N GROEPANALITIESE EKSPLORASIE VAN PSIGIESE UITBRANDING BY
SIELKUNDIGES IN DIE SUID-AFRIKAANSE POLISIEDIENS

DEUR

MAGIEL JACOBUS VAN DER WALT

VOORGELÊ TER GEDEELTELIKE VERVULLING
VIR DIE VEREISTES VIR DIE GRAAD

PHILOSOPHIAE DOCTOR (PSIGOTERAPIE)

IN DIE FAKULTEIT GEESTESWETENSKAPPE
(DEPARTEMENT SIELKUNDE)
UNIVERSITEIT VAN PRETORIA

PRETORIA
JANUARIE 2001

BEDANKINGS

Die volgende word bedank:

- Dr Assie Gildenhuys, my studieleier, vir sy deurlopende hulp, leiding en kennis asook innoverende idees waaronder die studie nie kon realiseer nie.
- Wilma vir haar ondersteuning en verdraagsaamheid, asook die voltooiing van al die tikwerk.
- My ouers vir hul onderskraging en bystand oor al die jare.
- Die Suid-Afrikaanse Polisiediens se finansiële ondersteuning vir die studie.
- Al die subjekte wat van oor die hele land gereis het om aan die studie deel te neem.
- Almal wat regstreeks of onregstreeks by die studie betrokke was.

UNIVERSITEIT VAN PRETORIA
UNIVERSITY OF PRETORIA
YUNIBESITHI YA PRETORIA

Opgedra aan my vrou, Wilma.

'N GROEPANALITIESE EKSPLORASIE VAN PSIGIESE UITBRANDING BY SIELKUNDIGES IN DIE SUID-AFRIKAANSE POLISIEDIENS

Deur

Magiel Jacobus van der Walt

Studieleier: Dr A.A. Gildenhuys
Departement: Sielkunde
Graad: Philosophiae Doctor (Psigoterapie)

OPSOMMING

Sedert die eerste demokratiese verkiesing in Suid-Afrika in 1994 het die Suid-Afrikaanse Polisiediens voortdurende transformasie ondergaan. Misdaad, traumatisering en selfmoord van polisiebeamtes het toegeneem. Die werkslading en eise aan die professionele hulpdienste (sielkundiges, maatskaplike werkers, kapelane) in die Suid-Afrikaanse Polisiediens het dienooreenkomsdig verhoog.

Hierdie studie is 'n eksploratiewe ondersoek by 'n aantal sielkundiges in die Suid-Afrikaanse Polisiediens oor die verskynsel van psigiese uitbranding. Hierdie is die eerste studie oor psigiese uitbranding by sielkundiges in dié organisasie.

Die meeste outeurs beskou psigiese uitbranding as 'n verskynsel wat met die werksomgewing geassosieer word en spesifiek met die professionele rol van hulpverlening. Die literatuurstudie oor psigiese uitbranding toon egter dat die term vir 'n groot verskeidenheid prosesse, simptome, definisies, oorsake, fases en gevolge gebruik word. Verskeie outeurs wys op die alomvattende en nie-kritiese gebruik van die term, asook die gebrekkige geïntegreerde teoretiese fundering in die veld.

Groepanalise dien as 'n integrerende teoretiese raamwerk en die data is verkry deur die kleingroep as basis vir 'n tweedaagse groepanalitiese werkinkel te gebruik. Sielkundiges van verskeie geografiese streke in Suid-Afrika het die werkinkel vrywillig bygewoon. 'n Ondersoeksituasie is aan die einde van die werkinkel geskep waar ongestructureerde vrae gebruik is. 'n Fenomenologiese benadering tot die ondersoeksituasie en data-analise is gebruik.

Die navorsingsresultate is beskrywend en toon dat psigiese uitbranding 'n ervaringsrealiteit by sielkundiges in die Suid-Afrikaanse Polisiediens is. Die kleingroep as data-genererende konteks, die navorsingsvrae en die vrye gespreksformaat het tot refleksie oor individuele ervarings, kleingroepervarings, asook grootgroep- en sosiale realiteite geleid. Die wederkerigheid tussen die genoemde ervarings en die self in verhouding tot verskeie aspekte dien as 'n beskrywende raamwerk vir die resultate.

Die analisering oor die refleksie van die sosiale realiteit in die navorsing toon dat sielkundiges die organisasie en die sosiale konteks as traumatis ervaar en sekondêr getraumatiseer word deur met polisielede te werk. Die organisasiesisteem en die organisasie-as-geheel dra by tot ervarings van traumatisering. Dit maak die fondasie matriks uit waar getraumatiseerde individuele en groepsprosesse manifesteer en geregresseerde en primitiewe funksioneringseienskappe, ongeïntegreerdheid en angs openbaar word.

Die studie toon dat die Suid-Afrikaanse Polisiediens as transisionele en getraumatiseerde konteks tot 'n toestand van sosiale immobilisasie en paralise lei wat sosiale ontwikkeling, dialoog en kommunikasie beperk. Die potensiaal van die organisasie as grootgroep om tot integrasie by te dra, word deur hierdie prosesse ingeperk en inhibeer groei en transformasie.

UNIVERSITEIT VAN PRETORIA
UNIVERSITY OF PRETORIA
YUNIBESITHI YA PRETORIA

A GROUP ANALYTIC EXPLORATION OF PSYCHOLOGICAL BURNOUT
AMONG PSYCHOLOGISTS IN THE SOUTH AFRICAN POLICE SERVICE

BY

MAGIEL JACOBUS VAN DER WALT

SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE

PHILOSOPHIAE DOCTOR (PSYCHOTHERAPY)

IN THE FACULTY OF HUMANITIES
(DEPARTMENT OF PSYCHOLOGY)
UNIVERSITY OF PRETORIA

PRETORIA
JANUARY 2001

A GROUP ANALYTIC EXPLORATION OF PSYCHOLOGICAL BURNOUT AMONG PSYCHOLOGISTS IN THE SOUTH AFRICAN POLICE SERVICE

By

Magiel Jacobus van der Walt

Supervisor: Dr A.A. Gildenhuys
Department: Psychology
Degree: Philosophiae Doctor (Psychotherapy)

SUMMARY

Since the first democratic general election in South Africa in 1994, the South African Police Service, as an organisation, has undergone continual transformation. The level of crime, traumatisation and suicide of police officials have increased since then. The workload and demands on the helping professions (psychologists, social workers and chaplains) have increased accordingly.

This study is an explorative investigation into the phenomenon of psychological burnout and the manifestation of this burnout among a number of psychologists employed by the South African Police Service. This is the first study involving psychological burnout that has been undertaken among psychologists in this organisation.

Most authors view psychological burnout as a phenomenon that is associated with the work environment and specifically with the professional role of those rendering assistance. The literature dealing with psychological burnout, however, reveals that the term is used for a variety of processes, symptoms, definitions, causes, phases and consequences. Various authors have pointed

out both the all-inclusive and non-critical use of the term as well as the lack of an integrated theoretical grounding in the specific field.

Group analysis served as an integrating theoretical framework and the data was obtained by using the small group as a basis for a two-day group analytical workshop. Psychologists attended the workshop on a voluntary basis from various geographical regions in South Africa. An investigative situation, using unstructured questions, was created at the conclusion of the workshop. A phenomenological approach to the investigative situation and data-analysis were utilised in the research.

The research results are descriptive and reveal that psychological burnout occurs among the psychologists. The small group (as a data-generating context), the research questions and the format of exploration led to reflection on individual experiences, small and large group experiences as well as social realities. The mutuality between the aforementioned experiences as well as the self in various relations serves as a descriptive framework for results.

An analysis of the reflection on social reality in the research firstly reveals that the psychologists experience the organisation and the social context as traumatic and secondly that the psychologists are traumatised by working with police officials. The organisation system and the organisation-as-a-whole, contribute to traumatic experiences. This comprises the foundation matrix in which traumatised individual and group related processes manifest, and primitive and regressed qualities, lack of integration and anxiety are revealed.

The study reveals that the transition and traumatising context in the South African Police Service lead to a condition of social immobilisation and paralysis, which limits social development, dialogue and communication. These processes restrict the potential of the organisation as large group to assist in integration and this in turn inhibits growth and transformation.

INHOUDSOPGawe

Bladsy

HOOFTUK 1	INLEIDING	1

HOOFTUK 2	PSIGIESE UITBRANDING	

2.1	Inleiding	5
2.2	Wat is psigiese uitbranding?	6
2.2.1	Stres	13
2.2.2	Werkspanning	13
2.2.3	Depressie	14
2.2.4	Angs	15
2.3	Gekonsolideerde beskrywing van psigiese uitbranding	15
2.4	Gevolge van psigiese uitbranding vir die organisasie en dienslewering	16
2.4.1	Verlaat die professie	17
2.4.2	Personeelomset	17
2.4.3	Beweging uit professie	18
2.4.4	Dooie hout	19
2.4.5	Finansiële implikasie vir die organisasie	19
2.4.6	Die gevolge van psigiese uitbranding vir die kliënt / pasiënt	20
2.5	Psigiese uitbranding by professionele hulpverleners	21
2.6	Psigiese uitbranding by sielkundiges	22
2.7	Psigiese uitbranding by sielkundiges in die Suid-Afrikaanse Polisiediens	26
2.7.1	Faktore wat aanleiding tot frustrasie, stres en psigiese uitbranding gee	28
2.7.1.1	Veranderde omstandighede / transformasie	29
2.7.1.2	Hoë personeelomset / ouderdom van personeel	29
2.7.1.3	Rolkonflik	29
2.7.1.4	Burokrasie en bestuurstyl	30
2.7.1.5	Groot organisasie / werk is nooit klaar / hoë werkslading	30

2.7.1.6	Fisiese werksomstandighede / gebrek aan hulpmiddels	31
2.7.1.7	Onderlinge steunstelsels	31
2.7.1.8	Loopbaanmoontlikhede en finansiële vergoeding	31
2.7.1.9	Bestuursverantwoordelikheid	31
2.7.1.10	Beeld van hulpdienste	32
2.8	Die oorsake van psigiese uitbranding	34
2.8.1	Individueel - persoonlike faktore	35
2.8.2	Kliëntverbandhoudende faktore	36
2.8.3	Organisatoriese faktore	38
2.8.3.1	Roloorlading	38
2.8.3.2	Rolkonflik en -dubbelinnigheid	38
2.8.3.3	Burokratiese instellings	39
2.8.3.4	Sosiale en landsfaktore	42
2.9	Teorieë met betrekking tot psigiese uitbranding	43
2.9.1	'n Psigoanalitiese siening van psigiese uitbranding	43
2.9.2	Die sosiale leerteorie	45
2.9.3	Die transaksionele proses	45
2.9.4	Die sosiale bevoegdheidsmodel	46
2.9.5	Die sosiale sielkundeperspektief	46
2.9.6	Die ekologiese model	47
2.10	Die voorkoming en hantering van psigiese uitbranding	48
2.10.1	Individuele voorkoming- en hanteringstrategieë	49
2.10.2	Organisatoriese voorkoming- en hanteringstrategieë	51
2.10.3	Sosiale voorkoming- en hanteringstrategieë	54
2.10.3.1	Formele ondersteuningsgroepe	55
2.11	Bestaande navorsing en meting van psigiese uitbranding	56
2.12	Samevatting	59

HOOFSTUK 3 GROEPANALISE

3.1	Inleiding	61
3.2	Die groepanalitiese model	62

3.3 Kenmerke van groepanalise as kleingroepstegniek	67
3.3.1 Die groep	67
3.3.2 Groepspecifieke faktore	72
3.3.2.1 Resonansie	72
3.3.2.2 Plasing	72
3.3.2.3 Versterking ("amplication")	73
3.3.2.4 Die groep-as-geheel ("group-as-a-whole")	73
3.3.2.5 Spieëling ("mirroring")	75
3.3.2.6 Die rol van die terapeut (groeppleier)	75
3.4 'n Ontwikkelingsbenadering	76
3.4.1 Objekverhoudings	80
3.4.1.1 Die paranoïed-skisoïede posisie	81
3.4.1.2 Die depressiewe posisie	83
3.4.2 Ego-sielkunde	84
3.4.3 Self-sielkunde	85
3.4.4 Objekverhoudings, die self en die groep – 'n geïntegreerde benadering	87
3.4.5 Die fenomenologie van groepsontwikkeling	89
3.5 Samevatting	97

HOOFSTUK 4 METODOLOGIE

4.1 Die doel van die studie	99
4.2 Die rationaal van die navorsingsontwerp	100
4.3 Beskrywing van die navorsingsontwerp	103
4.3.1 'n Groepanalitiese werkinkel	103
4.3.2 Rasionaal van die fenomenologiese perspektief	106
4.3.2.1 Doel van fenomenologie	107
4.3.2.2 Fenomene	107
4.3.2.3 Kenmerke van die fenomenologiese metode	108
4.3.2.4 Die basiese ingesteldheid van die navorser	110
4.3.3 Beskrywing van die ondersoeksituasie	112

4.3.3.1 Die navorsingsvraag	112
4.3.4 Die ontleidingsfase	115

HOOFTUK 5 RESULTATE

5.1 Die ontleiding van Subjek A se protokol	120
5.1.1 Betekenis eenhede uit die protokol en die sentrale tema vir elke eenheid van Subjek A	120
5.1.2 Groepering van sentrale temas in gemeenskaplike areas van Subjek A se protokol	125
5.1.3 Die essensie van Subjek A se protokol	127
5.2 Die ontleiding van subjek B se protokol	128
5.2.1 Betekenis eenhede uit die protokol en die sentrale tema vir elke eenheid van Subjek B	128
5.2.2 Groepering van sentrale temas in gemeenskaplike areas van Subjek B se protokol	131
5.2.3 Die essensie van Subjek B se protokol	133
5.3 Die ontleiding van Subjek C se protokol	134
5.3.1 Betekenis eenhede uit die protokol en die sentrale tema vir elke eenheid van Subjek C	134
5.3.2 Groepering van sentrale temas in gemeenskaplike areas van Subjek C se protokol	136
5.3.3 Die essensie van Subjek C se protokol	137
5.4 Die ontleiding van Subjek D se protokol	138
5.4.1 Betekenis eenhede uit die protokol en die sentrale tema vir elke eenheid van Subjek D	138
5.4.2 Groepering van sentrale temas in gemeenskaplike areas van Subjek D se protokol	140
5.4.3 Die essensie van Subjek D se protokol	142
5.5 Die ontleiding van Subjek E se protokol	143
5.5.1 Betekenis eenhede uit die protokol en die sentrale tema vir elke eenheid van Subjek E	143

5.5.2 Groepering van sentrale temas in gemeenskaplike areas van Subjek E se protokol	147
5.5.3 Die essensie van Subjek E se protokol	150
5.6 Die ontleding van subjek F se protokol	151
5.6.1 Beteenis eenhede uit die protokol en die sentrale tema vir elke eenheid van Subjek F	151
5.6.2 Groepering van sentrale temas in gemeenskaplike areas van Subjek F se protokol	152
5.6.3 Die essensie van Subjek F se protokol	153
5.7 Die ontleding van Subjek G se protokol	154
5.7.1 Beteenis eenhede uit die protokol en die sentrale tema vir elke eenheid van Subjek G	154
5.7.2 Groepering van sentrale temas in gemeenskaplike areas van Subjek G se protokol	157
5.7.3 Die essensie van Subjek G se protokol	158
5.8 Die ontleding van Subjek H se protokol	159
5.8.1 Beteenis eenhede uit die protokol en die sentrale tema vir elke eenheid van Subjek H	159
5.8.2 Groepering van sentrale temas in gemeenskaplike areas van Subjek H se protokol	160
5.8.3 Die essensie van Subjek H se protokol	161
5.9 Die ontleding van Subjek I se protokol	162
5.9.1 Beteenis eenhede uit die protokol en die sentrale tema vir elke eenheid van Subjek I	162
5.9.2 Groepering van sentrale temas in gemeenskaplike areas van Subjek I se protokol	164
5.9.3 Die essensie van Subjek I se protokol	165
5.10 Essensie van gegroepeerde temas van al 9 subjekte se protokolle	166
5.11 Algemene beskrywing van psigiese uitbranding	173
5.11.1 Die self en die professionele milieu	173
5.11.2 Die self en die werksomgewing	174
5.11.3 Die self en outoriteit	174
5.11.4 Die self en ongeïntegreerde emosies	175

5.11.5 Die self en die interaktiewe sfeer	175
5.11.6 Die self en die organisasie	176
5.11.7 Verhouding met die self	176
HOOFTUK 6 BESPREKING EN INTEGRASIE	
6.1 Inleiding	178
6.2 Integrasie van die navorsingsresultate	178
6.3 Bespreking van die navorsingsresultate	180
6.4 Relevansie van die navorsingsresultate vir die Suid-Afrikaanse Polisiediens	202
6.5 Kommentaar oor die studie	206
BIBLIOGRAFIE	209
Bylaag	